

СТРАТЕГИЯ
“ ПОЛИЦИЯТА В БЛИЗОСТ ДО ОБЩЕСТВОТО ”
Утвърдена със заповед на Министъра на вътрешните работи
№ Ів 907/30.10.2002

Демократичните промени в България промениха обществените изисквания към полицейската дейност. Очакванията на обществото са за полицейска институция, осигуряваща обществен ред и сигурност в рамките на законовите си правомощия, ориентирана към гражданите и осъществяваща дейността си в интерес на цялото общество при абсолютно зачитане на правата и достойнството на хората.

Едновременно с това настъпиха промени в структурата и ръста на престъпността, която в първите години след демократичните промени се повиши неколкостранно. Нарасна броят на престъпленията против личността и собствеността. Появиха се нови, непознати видове престъпления. Организираната престъпност се превърна в дестабилизиращ фактор. Промени се социално-икономическият климат в обществото, в което бедността и безработицата се явяват допълнителни криминогенни фактори.

Тази ситуация доведе до цялостно пренасочване на дейността на полицията към разкриване и документиране на извършените престъпления, а превантивната работа, извършвана от охранителната и криминалната полиция, бе сведена до минимум. Възприет бе подход на работа, при който полицията осъществява дейността си при вече извършено престъпление. Получи се ограничаване, а в някои райони и прекъсване на връзките между полицията и обществеността. Това доведе до намаляване на увереността на гражданите, че полицията е в състояние да осигури желаното от тях спокойствие и сигурност. Обществото желае решаването на комплекс от въпроси, свързани с осигуряването на обществен ред и сигурност. Тези въпроси понастоящем се решават приоритетно от органите на Националната полиция, въпреки че редица централни и регионални институции имат законоустановени правомощия, свързани с осигуряване сигурността и безопасността на гражданите. Съществува необходимост да се подобри координацията между тях и да се установят механизми за партньорство, които да доведат до успешното постигане на общата цел. В тази връзка особено внимание следва да се обърне на оптимизиране на работата на районните и младшите районни инспектори, чиито преки задължения са свързани с непосредствена работа сред населението.

За да се даде подходящ отговор на очакванията на обществото, е необходима качествена промяна в приоритетите и формите на работа на Национална служба “Полиция”. Реформите за оптимизиране на дейността на полицията са от съществено значение за издигането на нейния обществен престиж. Това е важно не само за гражданите, които трябва да получат от полицията полагащата им се защита, но и за самите полицаи, които по този начин ще получат адекватна оценка за нелекия си труд.

Реформите в дейността на полицията изискват промяна в отношенията между полицията и обществото. Полицията следва да отчита специфичните проблеми и потребности на всички обществени групи, включително социално уязвими групи като непълнолетни, представители на малцинства и жертви на престъпления. Съобразяването на полицейската дейност с очакванията на гражданите като нейни потребители ще доведе до реално повишаване както на авторитета на полицията, така и на качеството на живот на гражданите.

Доказана алтернатива при осъществяването на полицейската дейност е моделът “Полиция в близост до обществото”, реализирането на който ще осигури качествена услуга на гражданите и широка обществена подкрепа за работата на полицията.

Моделът изхожда от презумпцията, че основна цел на полицейската дейност е решаването на проблемите на хората и повишаването на чувството им за сигурност. По този начин реалните потребности на гражданите и тяхната удовлетвореност се превръщат в мерило за ефективност на полицейския труд.

Моделът “Полицията в близост до обществото” е проактивен и децентрализиран. Той работи с причините за престъпността, а не само с нейните последици. В контекста на този модел полицейският служител осъществява дейността си в непрекъснат контакт с местната общественост, като повишава способността на населението за разрешаване на собствените му проблеми и го окуражава към съпричастност и взаимно подпомагане.

Ръководството на МВР подкрепя инициативата за реорганизация на полицейската дейност в България. По разпореждане на министъра на вътрешните работи през юли 2002 г. е създадена постоянна работна група за разработване и реализиране на практически модел “Полицията в близост до обществото”. Работната група включва представители от различни звена в структурата на МВР и от българска неправителствена организация. Извършен бе задълбочен анализ в няколко направления - успешни модели за работа на полицията с обществото в други държави, опита на български неправителствени организации, изпълняващи проекти в тази област, нагласите за промяна в самото МВР и на обществените очаквания към дейността на полицията.

На базата на анализа работната група препоръчва въвеждането на модела “Полицията в близост до обществото”, реализацията на който ще доведе до ново отношение на българските полицаи към тяхната работа и към ролята им в обществото.

Мисия

Полицията се стреми да установи открито, продуктивно и полезно партньорство с обществото като изпълнява функциите си по осигуряване на обществен ред и сигурност в условията на прозрачност и отчетност и при зачитането на правата и достойнството на хората. Ключов елемент при установяване на партньорството е повишаването на общественото доверие и подкрепата на гражданите за полицията, която изпълнява функциите си надеждно и качествено.

Стратегически цели

- Определяне на приоритетите на полицейската работа в съответствие с обществените потребности.
- Повишаване на чувството за сигурност на гражданите.
- Нарастване на обществената удовлетвореност от дейността на полицията.
- Преодоляване на отчуждението и установяване на отношения на партньорство и сътрудничество между полицията и гражданите.
- Намаляване на страха от престъпността чрез превенция.

Изпълнение

Постигането на тези цели се издига в основен приоритет на всички служители на полицията и се изпълнява под ръководството на министъра на вътрешните работи.

Координацията между отделните звена и оперативното ръководство за практическото изпълнение на задачите се осъществява от работната група, създадена със заповед № Ів-647/31.07.2002 г. при условия на пълна публичност и прозрачност.

Изпълнението на стратегията е разчетено за тригодишен период, който стартира от началото на 2003 година.

Основни задачи:

Година първа

- Проучване на обществените потребности, обучение на полицейски служители и популяризиране на модела сред обществеността; установяване на партньорство и подобряване на механизмите за отчетност и обратна връзка от страна на полицията към обществеността.

Година втора

- Разработване на конкретни програми за превенция на престъпността, съобразени с обществените очаквания и специфичните потребности на всички обществени групи.

Година трета

- Популяризиране на ефективните практики от предходните години и интегрирането им в единен модел за осъществяване на дейността на националната полиция.

За изпълнение на основната задача за годината работната група разработва конкретни задачи и предлага на министъра на вътрешните работи да възложи изпълнението им на съответните национални служби и дирекции на Министерството на вътрешните работи.

Определените изпълнители разработват и чрез работната група предлагат на Министъра на вътрешните работи за одобрение конкретни планове за действие по всяка една от конкретните задачи за годината. Плановете за действие следва да съдържат ключови дейности за постигане на набелязаните задачи на национално, областно и общинско ниво, както и срокове и отговорници за тяхното изпълнение. Изпълнението и координацията на задачите се осъществява съгласно приложение "Изпълнение и координация" към настоящата стратегия.

Работната група следи напредъка при изпълнение на плановете за действие и внася промени в тяхното съдържание при съществуваща необходимост. Веднъж годишно изпълнителите на конкретните задачи представят на работната група доклад за напредъка в изпълнението на плана за действие.

Работната група обобщава резултатите веднъж годишно в доклад до министъра на вътрешните работи.

Конкретни задачи за първата година:

1. Мониторинг на обществените нужди и степента на удовлетвореност от полицейската работа.

Отг.: Директор на НИКК

2. Актуализиране на системите за първоначално и последващо обучение на полицейски служители съобразно принципите на модела "Полицията в служба на обществото" по отношение на:

- подготовка на специализирани пособия;
- ревизиране на съществуващите учебни планове;
- осъществяване на специализирано обучение за РИ и МРИ.
- Отг.: Ректор на Академията на МВР

3. Подобряване на контактите с обществото и взаимодействието на полицията с държавни и неправителствени организации и местна власт:

- подобряване качеството на социалните контакти и насърчаване участието на гражданите и институциите - потенциални партньори при решаване на проблемите, свързани със сигурността на гражданите;
 - реализация на пилотни проекти за изграждане на местни комисии за обществен ред и сигурност;
 - популяризиране на работата на полицията и модела "Полиция в близост до обществото" в рамките на МВР и сред широката общественост;
 - оптимизиране на дейността на РИ и МРИ.
- Отг.: Директор на ДНСП

4. Подобряване на достъпа до полицейските услуги чрез:

- оптимизиране на системата за подаване на заявителски материал;
- адекватна обратна връзка към гражданите за предприетите от полицията мерки по конкретни случаи;
- подобряване на механизмите за отчетност на полицията пред обществеността.
- Отг.: Директор на ДНСП

5. Разработване и реализиране на програма за връзки с обществеността и медиите в съответствие с принципите на модела "Полицията в служба на обществото", включваща:

- популяризиране на същността на понятието полиция в служба на обществото в рамките на МВР и сред обществеността;
 - изграждане на адекватен облик на полиция с оглед стимулиране на общественото доверие в полицейската институция;
 - популяризиране на дейността на РИ и МРИ.
- Отг.: Директор на ДПВО

6. Идентифициране на съществуващите донори извън бюджета и на текущите проекти с външно или вътрешно финансиране и интегрирането им в настоящата стратегия.

Отг.: Директор на ДМС

При изпълнение на стратегията участниците прилагат принципите на лоялно партньорство:

- Осигуряват сигурност и обществен ред при абсолютно зачитане правата и достойнството на гражданите.
- Стремят се към постигане на висок стандарт за качество на предоставяните обществени услуги.
- Осигуряват максимална прозрачност и отчетност на действията си.
- Използват оптимално наличните човешки и материални ресурси.
- Проявяват гъвкавост и иновативност за ефективното осъществяване на стратегическите цели и задачи.
- Работят в сътрудничество с всички потенциални партньори.